

Informacja prasowa o projekcie “Rodziny z wyboru” w Polsce

PEŁNA NAZWA PROJEKTU: “Rodziny z wyboru” w Polsce

KIEROWNICZKA PROJEKTU: dr hab. Joanna Mizielińska, profesorka nadzwyczajna w Instytucie Psychologii PAN

CZAS TRWANIA PROJEKTU: 2013 – 2015

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU: Instytut Psychologii Polskiej Akademii Nauk

STRONA INTERNETOWA: www.rodzinyzwyboru.pl

KONTAKT DLA PRASY: dr hab. Joanna Mizielińska, dane adresowe podano na ww. stronie internetowej projektu w zakładce Kontakt

Czym są rodziny z wyboru?

W Polsce żyje ponad dwa miliony osób nieheteroseksualnych (lesbijek, gejów, osób transpłciowych i biseksualnych.) Szacuje się, że około połowa z nich żyje w związkach intymnych. Wiele spośród tych osób wychowuje też dzieci.¹ To właśnie te rodziny nazywa się „rodzinami z wyboru”. Dlaczego „z wyboru”? Ponieważ tworzone są one często bez społecznego i prawnego wsparcia, ponieważ nie zawsze członków takich rodzin łączą więzy krwi (rodzice społeczni – dzieci). To, że chcą być rodziną i tak się nazywać jest więc kwestią wyłącznie ich wyboru.

Związki i rodziny nieheteroseksualne są równie różnorodne jak te tworzone przez osoby heteroseksualne, jednak wciąż bardzo niewiele o nich wiadomo w Polsce, gdzie nie prowadzono dotychczas szeroko zakrojonych badań na ten temat. Nasz projekt badawczy jest więc pierwszą tak rozbudowaną i złożoną próbą zanalizowania zjawiska „rodzin z wyboru” w naszym kraju, wpisującą się w nurt interdyscyplinarnych i zróżnicowanych metodologicznie badań, które obecnie dynamicznie rozwijają się głównie na Zachodzie. Ma on charakter pogłębionego multidyscyplinarnego studium, którego głównym celem jest pokazanie złożoności oraz różnorodności konfiguracji rodzinnych i intymnych tworzonych przez osoby nieheteroseksualne w Polsce oraz zrozumienie wyzwań, z którymi zmagają się w codziennym życiu.

¹ W większości światowych badań nad zjawiskiem homoseksualizmu podaje się, że w każdej populacji żyje około 5% osób homoseksualnych. Zachodnie badania sondażowe podają, że od 40 do 60% gejów i od 45 do 80% lesbijek jest w stałych związkach. Patrz Patterson 2000, Peplau 1990 i 1996. Dane te potwierdzają polskie badania nad osobami LGBT prowadzone przez KPH (Abramowicz 2007, 2012) oraz badania przeprowadzone przez zespół profesora I. Krzemińskiego (2009).

Co chcemy zbadać?

W naszym projekcie badamy kwestie związane z codziennym życiem, problemami, potrzebami i oczekiwaniami przedstawicieli rodzin nieheteroseksualnych żyjących we współczesnej Polsce. Chcemy dowiedzieć się:

1. W jaki sposób osoby nieheteroseksualne tworzą swoje relacje? Jak te relacje zmieniają się w czasie? Jak wyglądają na co dzień? Na jakie przeszkody i bariery rodziny te napotyka? Jak sobie z nimi radzą? Gdzie znajdują wsparcie?

2. Jak osoby nieheteroseksualne pojmują i uzasadniają swoje relacje we własnym otoczeniu społecznym? W jaki sposób radzą sobie z wykluczeniem społecznym i marginalizacją, z pułapkami prawnymi oraz różnorodnymi wyzwaniem społecznymi?

3. Jak wygląda dyskurs dotyczący „rodzin z wyboru” w Polsce? Jacy są jego główni aktorzy i jak jest on kształtowany? W jaki sposób się zmienia i pod wpływem czego/kogo?

4. Jakie są potrzeby i oczekiwania osób będących członkami „rodzin z wyboru” wobec ich uznania społecznego (np. w dziedzinach opieki nad dziećmi, edukacji, opieki zdrowotnej i opieki społecznej) oraz prawnego?

5. Jak osoby nieheteroseksualne radzą sobie z kwestiami dotyczącymi rodzicielstwa, jakie podejmują w związku z nim decyzje i jak je urzeczywistniają? Jak rodzicielstwo zmienia dynamikę związku pomiędzy partnerami/partnerkami i w relacji do rodziny pochodzenia? Jaka jest rola osoby współwychowującej dziecko?

6. Jakie są doświadczenia oraz potrzeby dzieci wychowywanych w rodzinach nieheteroseksualnych? Jak rodzice komunikują się z dziećmi w kwestiach specyfiki ich relacji? Jakie strategie wypracowują w stosunku do świata zewnętrznego?

Nasz projekt składa się z kilku etapów i technik badawczych, które zostały tak dobrane, by jak najpełniej i z różnych stron naświetlić wielowymiarowość życia rodzinnego i intymnego osób nieheteroseksualnych. Są to zarówno metody ilościowe jak i jakościowe: analiza dyskursu, badanie ilościowe, zogniskowane wywiady grupowe, badanie etnograficzne, indywidualne wywiady pogłębione (więcej informacji w zakładce Metody badawcze).

Dlaczego nasze badanie jest ważne?

Wyniki naszych badań będą miały ogromne znaczenie dla pogłębienia dyskursu naukowego i publicznego dotyczącego współczesnych przemian życia rodzinnego w Polsce, wprowadzą bowiem wiedzę na temat całkowicie nowego oraz niezbadanego obszaru badawczego. Jest to szczególnie ważne wobec coraz bardziej realnych planów wprowadzenia regulacji prawnych dla związków partnerskich w Polsce. Wyniki badań mogą też przysłużyć się rozwojowi nowych strategii i form pracy na rzecz „rodzin z wyboru” w przestrzeni społecznej, stając się zatem istotnymi nie tylko dla społeczności akademickiej i pracowników trzeciego sektora, ale także dla polityków na szczeblu samorządowym i centralnym oraz specjalistów zajmujących się polityką społeczną. Wyniki te będą niewątpliwie także istotne dla samych „rodzin z wyboru”, które na co dzień muszą zmagać się z brakiem społecznego wsparcia i stygmatyzacją społeczną. Ponadto, wyniki naszych badań będą mogły stać się punktem wyjścia do rozpoczęcia przyszłych studiów porównawczych i dać możliwość rozpoczęcia międzynarodowych oraz interdyscyplinarnych projektów badawczych.